ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра фінансів та банківської справи

СИЛАБУС

навчальної дисципліни
«***Фінансове планування і прогнозування***»
на 2026-2027 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	1 курс, 2 семестр
Освітня програма/спеціалізація	«Фінанси і кредит»
Спеціальність	D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право
Ступінь вищої освіти	магістр
Прізвище, ім'я та по-батькові НПП, який веде дану дисципліну	**Сидоренко-Мельник Ганна Миколаївна**
Науковий ступінь і вчене звання	к.е.н., доцент
Посада	доцент кафедри фінансів та банківської справи
Контактний телефон	+38-050-405-72-00
Електронна адреса (або персональний сайт)	sidorenkomelnik.gan@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.fin.puet.edu.ua он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 08.00-15.00
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета	формування у студентів знання основ, методів і прийомів фінансового планування і прогнозування на підприємстві, а також необхідних навичок щодо виконання робіт, які входять у компетенцію фахівця-фінансиста.
Тривалість	5 кредитів ЄКТС/150 годин (лекції 20 год., практичні заняття 40 год., самостійна робота 90 год.)
Форми та методи навчання	Активні види лекцій (лекції-візуалізація, проблемні лекції із залученням провідних фахівців галузі); практичні заняття в аудиторії та виїзні; робота у малих групах; підготовка тез доповідей на науково-практичні та міжнародні конференції; дистанційні консультації; самостійна робота поза розкладом.
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: тестування, виконання завдань самостійної роботи, виконання поточних модульних робіт Підсумковий контроль: залік (ПМК).
Базові знання	Наявність знань з фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін «Основи фінансів», «Корпоративні фінанси», «Фінансовий менеджмент».
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання (ПР 1, ПР 2..).	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач (ЗК 1 .,,. СК 1)
ПР01. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності. ПР03. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності. ПР04. Відшуковувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування. ПР08. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи та страхування та управляти ними. ПР09. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування. ПР10. Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання. ПР11. Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень. ПР12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів. ПР14. Вміти ідентифікувати причини, форми прояву кризових явищ у діяльності підприємств, бюджетних, банківських і небанківських фінансових установ та мінімізувати негативні наслідки їх прояву.	ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗКЗ. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК7. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. СК1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності. СК2. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання. СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування. СК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування. СК7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування. СК9. Здатність розробляти технічні завдання для проектування інформаційних систем у сфері фінансів, банківської справи та страхування. СК10. Здатність ідентифікувати причини, форми прояву кризових явищ у діяльності підприємств, бюджетних, банківських і небанківських фінансових установ та мінімізувати негативні наслідки їх прояву. СК11. Здатність до прийняття креативних управлінських рішень, спрямованих на вирішення складних завдань у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми (лекції)	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
МОДУЛЬ 1. НАУКОВО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ І ПРОГНОЗУВАННЯ		
Тема 1. Теоретичні і методологічні основи фінансового планування і прогнозування.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання	Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань 1. Функції управління та процес прийняття рішень. 2. Системний підхід та раціональний вибір у плануванні. 3. Прогнозування в системі планування виробництва. 4. Дослідження причин виникнення несумісних задач

	навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	фінансового планування діяльності підприємства. 5. Методи подолання несумісних обмежень у задачах перспективного й поточного фінансового планування. 6. Використання економіко-математичних моделей у фінансовому плануванні підприємства. 7. Зарубіжний досвід складання і використання фінансових прогнозів. 8. Проблеми забезпечення якості прогнозу та оцінка його достовірності в процесі прийняття рішень.
Тема 2. Фінансовий план підприємства як інструмент ринкового механізму.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань 1. Фінансовий план як програма управління капіталом підприємства. 2. Основні етапи складання фінансового плану та порядок розробки плану. 3. Інформаційне забезпечення фінансового контролю. 4. Основні види і етапи фінансового контролю. 5. Методи та засоби фінансового контролю та вирішення проблеми забезпечення його дієвості 6. Роль ділової активності у забезпеченні виконання фінансового плану і фінансової стабільності. **7.** Використання результатів аналізу фінансового стану підприємства для стратегічних оцінок. 8. Прогнозування фінансового стану: методи та моделі.
Тема 3. Особливості фінансового планування господарюючих суб'єктів різних форм власності та організаційно-правового характеру діяльності.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань 1. Сучасні підходи до формування фінансової політики підприємства. 2. Удосконалення управління фінансовими ресурсами на підприємстві. 3. Основні статті доходів державного підприємства. 4. Грошові надходження і витрати державних підприємств (крім казенних) 5. Пріоритетні напрями використання чистого прибутку державних підприємств. 6. Специфіка фінансових відносин у споживчій кооперації та її вплив на формування та використання фінансових ресурсів. 7. Характер відмінностей фінансового планування на підприємствах і в організаціях споживчої кооперації України. 8. Планування внутрішньо господарських та внутрішньо системних відрахувань в споживчій кооперації України.
Тема 4. Прикладні аспекти використання базових моделей та методичних розробок у фінансовому прогнозуванні на підприємстві.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань 1. Прогнозоване моделювання фінансових показників відповідно до стратегії розвитку підприємства. 2. Прогнозування показників фінансової звітності на основі методу відсоткового відношення до продажів. 3. Побудова моделі прогнозованої фінансової звітності. 4. Прогнозування за допомогою регресійного методу. 5. Прогнозування на основі методу нормативних коефіцієнтів. 6. Прогноз операцій з оновлення основних засобів і оренди майна.

		7. Методи прогнозування прибутку підприємства. 8. Грошовий потік підприємства, його прогноз.
Підсумкове тестування за модулем 1		
МОДУЛЬ 2. СИСТЕМА ПЛАНОВИХ ТА ПРОГНОЗНИХ БАЛАНСІВ В СКЛАДІ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУ		
Тема 5. Планування доходів, витрат та прибутку.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань 1. Дивідендна політика підприємства та її вплив на фінансовий стан підприємства. 2. Резерви збільшення та чинники впливу на прибуток підприємства. 3. Сучасний інструментарій прогнозування та планування фінансових результатів. 4. Економія витрат підприємства як шлях до сталого розвитку. 5. Класифікація та характеристика операційних витрат підприємства, шляхи та методи їх зменшення. 6. Механізм планування розподілу прибутку та важелі забезпечення його ефективності. 7. Фінансово-операційний аналіз та шляхи підвищення рентабельності підприємства. 8. Граничний аналіз та оптимізація прибутку, витрат і обсягів виробництва.
Тема 6. Система планових балансів підприємства.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань 1. Планування оборотних активів підприємства: методи та моделі. 2. Нормування оборотних активів: недоліки та переваги. 3. Пріоритетні напрями соціальної політики підприємства. 4. Матеріальне заохочення та соціальне стимулювання як засоби мотивації в результатах праці. 5. Основні напрями сучасної інвестиційної політики підприємства. 6. Види та характеристика інвестицій за сферами здійснення. 7. Реальні інвестиції як інструмент сталого розвитку підприємства. 8. Проблеми пошуку джерел формування фінансових ресурсів на ринку.
Тема 7. Прогнозування активів і пасивів підприємства.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань 1. Завдання та напрями внутрішньофірмового фінансового планування. 2. Прогнозування фінансового стану підприємства: сучасний стан та перспективи розвитку. 3. Формування оптимальної структури капіталу як шлях до мінімізації вартості залучення капіталу та підвищення вартості фірми. 4. Фактори, що визначають фінансову сталість підприємства в умовах конкурентної економіки. 5. Порівняльні показники оцінки фінансового стану та методика їх обчислення. 6. Джерела поповнення власного капіталу підприємства. 7. Шляхи та причини зменшення потреби в грошових

		коштах у процесі ресурсного збалансування активів. 8. Використання фінансового аналізу в процесі оцінки якості прогнозного балансу активів та пасивів і відповідності його реальності.
Тема 8. Оперативне фінансове планування.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань 1. Фінансове прогнозування та планування як складова контролінгу в сучасних умовах господарювання підприємств і організацій. 2. Проблеми забезпечення ефективної системи бюджетування на підприємстві. 3. Фінансовий бюджет: місце та роль в системі внутрішньо фірмового фінансового планування. 4. Використання платіжного календаря та касового плану для підвищення ефективності управління грошовими потоками підприємства. 5. Використання бенчмаркінгу як інструменту забезпечення дієвого фінансового оперативного контролю. 6. Планування вхідних та вихідних грошових потоків – планування ліквідності підприємства. 7. Методичні засади складання бюджету робочого капіталу. 8. Законодавчо-правове та інформаційне забезпечення оперативного фінансового планування.
Підсумкове тестування за модулем 2		
Екзамен		

Інформаційні джерела

Основні:

1. Ільчук П. Г., Коць О. О., Якимів А. І. Проектне бюджетування та фінансове планування : навч. посібник. Львів: Новий світ – 2000, 2023. 143 с.
2. Косянчук Т. Ф., Швид В. В. Прогнозування та макроекономічне планування: навч. посібник. Львів : Новий Світ-2000, 2024. 296 с.
3. Сидоренко-Мельник Г. М. Фінансове планування і прогнозування : навч.-метод. посібник для самостійного вивчення дисципліни за кредитно-модульною системою організації навчального процесу. URL:: http://catalog.uccu.org.ua/liber/2012/6/SidorenkGM/126finsk/index.htm
4. Ставерська Т. О., Андрющенко І. С. Фінансове планування та прогнозування в підприємствах і фінансових установах : навч. посібник; вид. 2-ге, доп. Харків : ХДУХТ, 2019. 144 с.
5. Хлевицька Т. Б. Фінансове планування та бюджетування: навч. посібник. Київ: Державний університет телекомунікацій, 2021. 130 с.
6. Череп А. В., Бугай В. З., Горбунова А. В., Череп О. Г. Фінансове планування : навч. посіб. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2023. 292 с.
7. Череп А. В., Бугай В. З., Горбунова А. В., Череп О. Г. Фінансове планування : практикум. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2023. 196 с.

Додаткові:

1. Біла О. Г. Фінансове планування і прогнозування : навч. посібник. Львів : Компакт - ЛВ, 2005. 312 с.

2. Бровко Л. І., Пасечник О. В. Теоретичні аспекти фінансового планування на державних підприємствах. *Агросвіт.* 2019. № 17. С. 38-44. URL: http://www.agrosvit.info/?op=1&z=2945&i=4
3. Дергалюк, Б., Деркач, Н. Фінансове планування на підприємстві: сутність, проблеми та оптимізація. *Економіка та суспільство*. 2023, № 54.URL: https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2731
4. Дорошенко О. О., Сорокатий В. М. Фінансове планування на підприємстві як метод мінімізації фінансових ризиків. *Ефективна економіка.* 2021. № 10. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/10_2021/97.pdf
5. Жук О. І., Томашевська А. В., Боришкевич І. І. Фінансове планування суб'єктів бізнесу в системі фінансового менеджменту. URL: file:///C:/Users/IT -Service/ Downloads/6082 - Article%20Text -17002 - 1 -10 -20220629.pdf
6. Жукова Т. А., Грибініченко Н. А., Плікус І. Й. Фінансове прогнозування і планування як умова прийняття управлінських рішень. *Вісник СумДУ. Серія «Економіка».* 2021. № 2. С. 9-15. URL: https://visnyk.fem.sumdu.edu.ua/ issues/2_2021/1.pdf
7. Кудлак В.Я. Фінансове планування та прогнозування : курс лекцій. Тернопіль : ТНТУ імені Івана Пулюя, 2016. 94 с.
8. Моделі і методи соціально-економічного прогнозування / [В. П. Геєць, Т. С. Клебанова, О. Ш. Черняк та ін.]. Харків : Вид-во ІНЖЕК, 2005. 396 с.
9. Нагорна Д. В., Богацька Н. М. Планування фінансової діяльності підприємства. International scientific e -journal ΛΌΓΟΣ. ONLINE. 2020. № 16. URL: https://www.ukrlogos.in.ua/10.11232 -2663 -4139.16.06.html
10. Сидоренко-Мельник Г. М., Яріш О. В. Методичний аспект прогнозування фінансової стійкості підприємства. *Економіка. Фінанси. Право : Науковий журнал*. Київ : АМУ, 2014. № 11-1 – С. 68-71.
11. Сидоренко-Мельник Г. М., Кукура Т. В. Методичні аспекти прогнозування кредитоспроможності сучасного підприємства. *Актуальні питання функціонування фінансового ринку в умовах кризових явищ світової економіки : збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції (м Одеса, 15-16 квітня 2016 р.).* Одеса : ОНЕУ, 2016. 432 с. С. 296-300.
12. Сидоренко-Мельник Г. М. Сучасний інструментарій прогнозування фінансових результатів діяльності підприємства. *Економіка. Фінанси. Право : Науковий журнал.* Київ : АМУ, 2013. № 10/1. С. 65-68.
13. Сидоренко-Мельник Г. М., Гоцик Т. О. Прогнозування банкрутства та фінансової кризи на підприємстві. *Сталий розвиток соціально-економічних систем: матеріали III Всеукр. наук.-практ. конф. (14 травня 2019 р.; м. Київ).* Київ : ТОВ «ВІПО», 2019. 206 с. С. 87-89.
14. Сидоренко-Мельник Г., Болмат В. Прогнозування фінансового стану підприємства. *Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики: матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених (31 жовтня 2019 р.; м. Полтава; ПДАА),* 2019. 175 с. С. 132-134.
15. Фінансове планування у бізнесі : метод. вказ. до практ. занять та самост. роботи для здобувачів перш. (бакалавр.) рівня вищ. освіти галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» всіх форм навчання / [уклад.: О. М. Кальченко, О. В. Шишкіна]. Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка», 2024.– 41 с.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

виконання практичних завдань за окремими темами дисципліни з використанням автоматизації доступу до баз даних і знань, а також розв'язання конкретних професійних завдань. Практичні завдання зроблено у середовищі MS Office (MS Word, MS Excel, MS

Access, MS PowerPoint), MS FrontPage, VBA, що прості у використанні, мають зручний інтерфейс користувача.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти: завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Положення про організацію освітнього процесу https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/polozh-orgu-osv-proc.pdf

Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf

Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/por-likvid-akad-zaborgovanosti.pdf

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності: студенти мають свідомо дотримуватися академічної доброчесності; не допускати списування (один в одного, з власноруч написаного тексту, друкованого або електронного носія інформації тощо) під час виконання індивідуальних навчальних завдань та дидактичних тестів; якісно оформлювати посилання на джерела інформації при написанні доповідей, підготовки презентацій, тез тощо В ПУЕТ діють:

Кодекс честі студента https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_studenta.pdf

Положення про академічну доброчесність https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrochesnist.pdf

Положення про запобігання випадків академічного плагіату https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/polozh-zapob-akad-plagiat.pdf

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf

Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2025/11/polozh_pro_akademichnu_mobilnist.pdf

Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2025/10/polozh-vyznan-rezv-informal-neformal.pdf

Політика вирішення конфліктних ситуацій:

Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravyla-vyrishennya-konfliktnyh-sytuaczij-u-puet.pdf

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/poloz_pro-apel_pidscontr.pdf

Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/

Політика підтримки учасників освітнього процесу:

Психологічна служба: http://puet.edu.ua/psyhologichna-pidtrymka-v-puet/

Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ https://puet.edu.ua/other-divisions/studentskyj-ombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet/

Уповноважений з прав корупції https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/

Безпека освітнього середовища: Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» http://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyediyalnosti/

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання (відповідно до робочої програми навчальної дисципліни):

Види робіт	**Максимальна кількість балів**
Модуль 1 (теми 1-4): обговорення матеріалу занять (5 бали); виконання навчальних завдань (5 балів); захист індивідуальних робіт (10 балів);завдання самостійної роботи (5 балів); тестування (10 балів); поточна модульна робота (10 балів)	45
Модуль 1 (теми 5-8): обговорення матеріалу занять (5 бали); виконання навчальних завдань (5 балів); захист індивідуальних робіт (10 балів); завдання самостійної роботи (5 балів); тестування (10 балів); поточна модульна робота (10 балів)	45
Участь в предметних олімпіадах, наукових гуртках, наукових студентських конференціях	10
Разом	100

Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	**Оцінка за шкалою ЄКТС**	**Оцінка за національною шкалою**
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни